

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

IN LUPTA PENTRU PACE

Lupta popoarelor pentru pace ia amploare tot mai mare. Ea cuprinde sute de milioane de oameni cinstiți din toate țările și folosește diferite metode. Ea a dobândit succese însemnate și dobândește mereu alte biruinți. Cu toate acestea forțele agresive provoacă, în diferite părți ale globului pămîntesc, tulburări și noi centre de război, amenințînd pacea lumii și aducînd riscul ca războaiele locale să se transforme într-un război mondial catastrofal. Pe lângă situația încordată din Africa (Congo, Africa de Sud, Rodezia de Sud etc.) și din Republica Dominicană, astăzi îndeosebi agresiunea S.U.A. în Vietnam constituie o primejdie gravă pentru întreaga omenire, întrucît ea poate declanșa un război atomic general. De aceea o problemă centrală actuală o constituie restabilirea păcii în Vietnam. Pentru cauza aceasta și-au ridicat glasul — în presă, în mitinguri, în marșuri și alte manifestări — oameni cinstiți din toată lumea, de diferite convingeri politice și credințe religioase, cerînd rezolvarea problemei vietnameze prin tratative pașnice, aplicarea acordurilor de la Geneva din 1954 cu privire la Vietnam, retragerea trupelor intervenționiste și respectarea dreptului poporului vietnamez de a-și hotărî singur soarta fără nici un amestec din afară.

În lupta aceasta pentru pace în Vietnam sînt angajați și creștinii, sînt angajate și Bisericele creștine. Participarea lor a luat în ultimul timp o amploare deosebită. Dăm aici numai cîteva din aceste manifestări. Sanctitatea Sa Patriarhul Alexei al Moscovei și întregii Rusii a exprimat voința clerului și credincioșilor Bisericii Ortodoxe Ruse pentru restabilirea păcii în Vietnam și libertatea poporului vietnamez de a rezolva problemele ce-i stau în față. Prea Fericitul Patriarh Iustinian în numele Bisericii noastre a condamnat agresiunea împotriva poporului vietnamez și a chemat la sprijinirea acțiunii pentru încetarea războiului din Vietnam și pentru ca poporul vietnamez să-și poată făuri singur soarta sa. De fapt, ierarhii, preoții și credincioșii Bisericii noastre sprijinesc atitudinea guvernului și poporului român de nestrămutată încredere în victoria luptei poporului vietnamez pentru independența, suveranitatea, integritatea teritorială și reunificarea patriei sale și de deplină solidaritate și ajutor frățesc față de cauza dreaptă a poporului vietnamez.

La „marșul păcii asupra Washingtonului” — ce a avut loc în 27 noiembrie 1965 — au luat parte și membrii ai diferitelor Biserici. În Apelul, susținut și de personalități bisericesti, s-a arătat că prelun-

girea războiului din Vietnam favorizează lărgirea conflictului și amenință pacea lumii. Luînd cuvîntul la adunarea cu care s-a încheiat marșul, Dr. Edwin T. Dahlberg, fost președinte al Consiliului Național al Bisericii din S.U.A., a cerut revizuirea politicii americane în Vietnam. Profesorul Joseph M. Duffy a calificat — la aceeași adunare — politica războinică a S.U.A. față de Vietnam ca un nou colonialism. Adunarea s-a pronunțat pentru încetarea agresiunii și pace în Vietnam. În ianuarie a. c. a fost lansată o campanie națională pentru „evitarea unei noi escaladări în Vietnam” de către un grup de preoți, care coordonează activitatea a 150 organizații locale din 43 de state ale S.U.A. Comitetul Quăkerilor americani a făcut un apel pentru ajutorarea vietnamezilor, cerînd totodată încetarea focului și retragerea trupelor americane din Vietnam. Conferința de studii, convocată de Comisia pentru afacerile internaționale a Consiliului Național al Bisericii din S.U.A., a condamnat războiul din Vietnam și distrugerile de vieți omenești și bunuri și a susținut că „o formă de guvernămînt comunistă ar putea fi mai bună pentru poporul vietnamez decît ani

de anarhie și distrugeri și de mizerie socială” — provocate de război. Rev. J. R. Hord, secretar al Serviciului pentru slujire socială a Bisericilor Unite din Canada, a cerut convocarea conferinței de la Geneva pentru Indochina, cu participarea reprezentanților Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de Sud. El a accentuat că — în spiritul coexistenței pașnice — Occidentul trebuie să fie gata să accepte o orînduire comunistă în Vietnamul de Sud.

Pentru pace în Vietnam, pentru libertatea poporului vietnamez de a hotărî singur ce orînduire socială dorește să aibă, s-au pronunțat și alte Biserici, și Conferința Creștină pentru Pace, și Consiliul Ecumenic al Bisericilor.

Angajarea activă și de amploare fără precedent a forțelor păcii de pretutindeni, care sprijinesc lupta pentru libertate, unitate și o viață mai bună a poporului vietnamez, arată că popoarele condamnă pe agresori și sînt alături de cauza dreaptă a poporului vietnamez. Biruința va fi de partea forțelor păcii, de partea poporului vietnamez. Și astfel se vor risipi norii amenințători ai războiului și va străluci cu mai multă putere soarele dreptății, înfrățirii și păcii pe firmamentul lumii întregi.

T. R.

107 ani de la Unirea Principatelor Române

— Ecouri ale Unirii în „Telegraful Român” —

Plămădit pe aceste plaiuri minunate și înfrățit cu ele, veacuri de-a rîndul poporul român și-a desfășurat viața în trei provincii diferite, cu trei stăpîniri separate. Deși despărțit, seva ființei sale însă circula tainic pe toate plaiurile românești, trezind, susținînd și făcînd să se dezvolte conștiința unității naționale a poporului nostru. Așa se face că hotare, adesea bine păzite, precum și alte obstacole n-au putut să împiedice schimbul de idei, de bunuri spirituale și materiale dintre frații de aceeași limbă, aceeași lege și aceeași simțiri.

Conștiința unității naționale era exprimată și în scris, în cărțile bisericesti de pildă (Prefața la Noul Testament din Alba Iulia, Cazanica lui Varlaam pentru toată seminția românească etc.), de cronicari, de școala ardeleană ș. a. Unirea românilor într-un singur stat devenea astfel o firească necesitate, un imperativ istoric.

O primă unire a celor trei provincii românești: Moldova, Țara Românească și Transilvania, a realizat-o Mihai Viteazul în anul 1600. Nefiind create condițiile necesare, această Unire însă a fost de scurtă durată. Două secole și jumătate au

trebuit să mai treacă pentru ca aceste condiții istorice să se coacă cu adevărat, ducînd la Unirea din 24 ianuarie 1859, a Moldovei cu Țara Românească, etapă deosebit de importantă în viața Țării noastre, care avea să se împlinească, în 1918.

Încă de la sfîrșitul secolului al 18-lea poporul român devenise un subiect frecvent de studii istorice, geografice și literare, memoriale de călătorie, articole politice sau diplomatice, așa încît un puternic curent de simpatie străbătea opinia publică europeană pentru „românii înalți, voinici, frumoși, inteligenți, în portul care-ți pare împrumutat de pe reliefurile Columnei Traiane” — după cum spunea un călător străin din acel timp.

Pe plan intern, stările economice și sociale erau mult schimbate acum, față de cele de la 1600 de pildă, iar ideea Unirii era în preocuparea patrioților vremii, avînd totodată o largă priză în mase. Prin anul 1829 această idee apare într-un memoriu de 25 puncte din Țara Românească, în care se cerea, între altele, ca „Valahia și Moldavia să se împreune și să facă împreună un „prințipat”. Revolu-

(Continuare în pag. 2)

107 ani de la Unirea Principatelor Române

(Urmare din pag. 1)

ția din 1848 a pus și problema unirii a celor trei ținuturi românești. Într-o gazetă bucureșteană din iulie 1848, C. A. Rosetti scria: „Vă întindem mâna, frați moldoveni, în interesul nostru comun, vă cerem unirea, vom alcătui un singur stat, o singură nație, o singură Românie liberă“. În Transilvania, pe Cîmpia Libertății din Blaj în 3/15 mai 1848, masele de români adunați aici cereau și Unirea „cu țara“.

Mulțimile oropsite vedeau în Unire o cale de a scăpa de asuprirea străină și de exploatare. Rezultă aceasta și dintr-o jalbă a unor deputați din divanul ad-hoc, în care se spune: „Voim să scăpăm, să ne răscumpărăm din robia în care simțem, să nu mai fim ai nimănui, să fim numai ai țării și să avem și noi o țară“. Se vede astfel cum Unirea Principatelor Române de acum 107 ani este „actul energetic al întregii națiuni române“ — după cum spunea M. Kogălniceanu.

Este semnificativ ecoul pe care Unirea din 1859 l-a avut în sînul românilor transilvăneni, ca și iuțeala cu care veștile legate de acest eveniment ajungeau aici. În această privință, trebuie să arătăm că gazeta noastră „Telegraful Român“, în numerele din acel timp, ținea la curent pe cititori asupra acestor fapte, scriind despre ele cu multă simpatie.

În numărul 2 (din 8 ianuarie 1859) se arată astfel șansele „pentru partida unionistă“. În nr. 3 (din 15 ianuarie 1859) citim: „Iași 5/17 ianuarie, 6 oare 5 minute după amiază Unioniștii un învins. Alexandru Cuza s-a ales de principe cu 48 de voturi. Mitropolitul și autoritățile îi adresează omagiu“. Nr. 4 (din 22 ianuarie 1859) vine cu informații suplimentare, arătînd cum Adunarea electivă a ascultat mai întîi „Sf. Liturghie în biserica Sf. Nicolae“, cum s-a desfășurat apoi ședința de alegere, procedura urmată, precum și aceea că „seara era cetatea (Iașilor) luminată într-un mod foarte strălucit, mai multe corpuri muzicale cîntau, parte așezate în locuri publice, parte trecînd dintr-o parte în alta și încă petrecuți de poporul cel plin de bucurie“.

Tot în acest număr se dă biografia pe scurt a domnitorului Al. I. Cuza.

Nr. 5 al „Telegrafului Român“, din 29 ianuarie 1859, subliniază din nou „voioșia ce o manifestară toți deputații și poporul întreg, în capitala Iași, cu ocazia alegerii lui Cuza. Se reproduc apoi extrase din „trei cuvîntări de o însemnată mare: una rostită însuși de către Serenitatea Sa nou alesul Principe A. Cuza, alta de către D(l) Kogălniceanu deputatul orașului Focșani și a treia de către Prea cuvioșia Sa Neofit Scriban“.

Reproducem și noi scurte fragmente din aceste cuvîntări. „Suindu-ne pe tron — spune Al. I. Cuza — cea dintîi datorie a noastră este de a ne adresa către Voi, iubiților compatrioți, de a vă dori pace și fericire... Pentru ca aceste mari reforme (pe care și le propunea) să aibă drept rezultat fericirea obștească, noi sfătuim și îndrumăm pe toți compatrioții noștri ca să uite dezbinările și urele trecute, mîna în mîna să ridicăm Patria noastră din căderea în care au adus-o nenorocitele întîmplări ale trecutului“.

Direct mișcătoare sînt cuvintele adresate lui Al. Cuza de către Kogălniceanu: „Alegîndu-te pe tine Domn în Țara noas-

tră, noi am voit să arătăm lumii, aceea ce toată țara dorește: la legi noi om nou.

Fii dar omul epocii, fă ca legea să înlocuiască arbitrariul; fă ca legea să fie tare, iar tu, Măria Ta, ca Domn fii bun, fii blînd, fii bun mai ales, pentru că mai toți Domnii trecuți au fost nepăsători și răi.

Fii simplu, Măria Ta, fii bun, fii Domn cetățean; urechea ta fie pururea deschisă la adevăr și închisă la minciună și lingușire“.

Neofit Scriban și-a rostit cuvîntul său „în vechea catedrală a Moldovei“, la sfîrșitul Sf. Liturghii de care am amintit. „Voi fraților (deputați) v-ați adunat aici în biserica lui Ștefan cel Mare; uitîndu-vă la altarul ce el l-a ridicat, cred că prin aceasta însuși puteți ca să vă pătrundeți de toate dorințele acestui mare erou al patriei noastre. Fie dar ca alesul vostru de astăzi să fie acela pe care îl așteaptă nația română! Fie ca el să vindece ranele ei și să realizeze dorințele ei“.

Tot în nr. 5 al „Telegrafului Român“, pe prima pagină, este înserată următoarea știre: „Sibiu 26 ianuarie. De eri încoace se lăți aicea vestea, că și adunarea deputaților de țară în București încă a ales de Principe în România, tot asemenea pe nou alesul Principe din Moldova A. I. Cuza“. Știrea este reluată și comentată pe larg în nr. 6 al gazetei, din 5 februarie 1859, extinsă pe mai multe coloane, începînd cu textul: „Alexandru I Ioan Cuza Domnul Moldovei este și Domnul României, proclamat în unanimitate de adunarea generală a României la 24 ianuarie la 7 oare seara“.

Numerele următoare ale „Telegrafului Român“, 7, 8 ș.a.m.d., cuprind de asemenea ample relatări despre faptele care au urmat marelui eveniment din 24 ianuarie 1859, atît la București cît și la Iași, ca de pildă delegația oficială, în frunte cu episcopul Argeșului, care s-a prezentat la Iași pentru a încunoștiința pe A. I. Cuza ș.a.

Menționăm și aceea că Telegraful Român, în nr. 14 din 17 februarie 1866, își arată „surprinderea“ asupra „celor întîmplate în România“, cînd Al. Cuza a fost înlăturat din domnie. Nr. 15 apoi, din 24 februarie 1866, înserează știrea trecerii lui prin Sibiu: „Sibiu 22. Eri seară (21 februarie adică) sosi aici Principele Cuza și trase la (hotelul) coroana Ungariei iară azi dimineața la 8 ore pleacă spre Viena“. Iar în 1873 la moartea lui Al. I. Cuza a publicat biografia domnitorului, apreciînd în mod deosebit progresele realizate sub domnia lui.

Unirea din 1859 rămîne astfel un eveniment de mare importanță istorică în viața poporului nostru, „un moment luminos, în șirul de momente mari și luminoase care au dus la realitatea istorică măreață de astăzi: Republica Socialistă România“.

De aceea, cu prilejul împlinirii a 107 ani de la Unirea Principatelor Române, importanța evenimentului a fost subliniată, prin variate manifestări, în toată țara.

Pe linia acestei sublinieri se înscrie și evocarea făcută într-o ședință a Permanenței Consiliului nostru Arhiepiscopesc, precum și adunarea festivă care a avut loc la Institutul Teologic din Sibiu, la care a luat cuvîntul P. C. rector S. Vad, iar corul studenților a susținut un frumos program coral.

„Telegraful Român“, care a răsrînt în coloanele sale bucuria marelui eveniment al Unirii Principatelor, participă și astăzi la sărbătorirea Unirii Principatelor, la bucuria întregului popor, care — prin muncă însuflețită — ridică România socialistă, stat suveran, independent și unitar, pe noi culmi de civilizație și progres.

Gh. Papuc

ȘTIRI

Sub titlul „Comori de artă românească“, expoziția de obiecte de artă din țara noastră din secolele 15—18 (manuscrite, icoane, sculpturi, broderii, tapiserii, ceramică etc.) a fost deschisă în mai multe orașe din Anglia, bucurîndu-se de o bună apreciere din partea publicului și a criticilor de artă. Vizitînd expoziția, cînd ea se afla la Londra în galeriile Consiliului Artelor al Marii Britanii, Grația Sa arhiepiscopul de Canterbury, dr. Michael Ramsey, a declarat că este impresionat de vechimea, măiestria și valoarea artistică a exponatelor. „Sînt încîntat că am avut prilejul să vizitez o asemenea expoziție — cu adevărat fascinantă. DV. aveți o țară bogată în asemenea comori de artă veche“.

*

Delegații Bisericii regionale din R. F. Germană, întruniți la Frankfurt, au afirmat că „războiul este astăzi fără justificare, pentru că el poate degenera totdeauna în un război total, care lovește populația civilă și nu se oprește la nici o graniță națională. În epoca atomică el are consecințe așa de inumane pentru popoare și indivizi încît ne simțim obligați de a susține orice efort (orice încercări) pentru a evita conflictele“.

*

La 15 ianuarie a. c. a avut loc în catedrala luterană din Upsala (Suedia) aniversarea a 100 ani de la nașterea arhiepiscopului Nathan Söderblom, mort în 1931. S-a adus cu acest prilej un omagiu acestui pionier al mișcării ecumenice, a cărui acțiune entuziastă pentru unitatea Bisericii a dus la convocarea și ținerea primei Conferințe mondiale a „Creștinismului practic“, Stockholm, 1925, (la care Conferința a participat și mitropolitul Nicolae Bălan al Ardealului).

*

Intr-o Conferință, ținută la Zürich (Elveția), în ianuarie a. c., secretarul general al Consiliului Ecumenic al Bisericii, W. A. Visser't Hooft, a declarat că „Mișcarea ecumenică a intrat într-o nouă perioadă a istoriei sale“, care „poate fi numită: epoca universalității sale. Căci faptul nou e că toate marile Biserici creștine participă la dialogul ecumenic și toate își dau seama că au o misiune specială de împlinit în acest domeniu“. Cum însă „scopul principal al mișcării nu este dialogul, ci adevărata unitate“ a Bisericii, putem spune că încă rămîne mult de făcut. „Nici una din marile probleme ce se pun între Biserici n-a fost rezolvată... Dogmatic, Bisericile rămîn pe pozițiile lor. Aceasta e adevărat pentru Bisericile protestante și ortodoxe, e adevărat pentru Conciliul II Vatican care a arătat clar că hotărîrile din 1870 privind infailibilitatea și jurisdicția universală a papii — hotărîri pe care celelalte Biserici nu le pot accepta — își păstrează valabilitatea“. Pentru lucrarea ecumenică în viitor, pastorul Visser't Hooft recomandă observarea învățămintelor din trecutul mișcării ecumenice, cuprinse în patru principii: 1. — Mișcarea ecumenică trebuie să fie Hristocentrică; 2. — Relații frățești și de încredere se pot stabili numai „între Biserici care folosesc exclusiv mijloace spirituale în lucrarea lor și în raporturile lor cu celelalte Biserici“ (amestecul acțiunii bisericești cu cea politică-

(Continuare în pag. 3)

Recenzie

† Valerian Zaharia:

Slujind Ortodoxia. Oradea 1965, p. 370

Ca un prinos adus unei vieți de muncă și dăruire în slujba Bisericii și patriei, Consiliul Eparhial al Episcopiei Ortodoxe Oradea — cu prilejul sărbătoririi Prea Sfințitului Valerian la împlinirea vârstei de 60 ani — a adunat în volum „bucetul citorva alese flori, din truda vâdicului Valerian cu slova și condeiul din cele multe care cu osîrdie le scrie, ca să ne împărtășească lumină din lumină” (p. 38). Coperta cărții e împodobită cu chipul în culori al unei biserici de lemn maramureșene, iar în text sînt reproduse fotografii, ilustrînd momente din viața și activitatea Prea Sfințitului. Volumul cuprinde o parte din rodul ostenețelor (pastorale, cuvîntări, predici etc.) de cînd Prea Sfinția Sa este ocîrmuitorul vrednic și luminat al Eparhiei Oradea din ținuturile de nord-vest al Transilvaniei. E un volum, care ne înfățișează pe ierarhul propovăduitor al dreptei credințe, îndrumător al credincioșilor pe calea ortodoxiei, patriotismului și păcii. Mulțimea și varietatea problemelor tratate, care toate sînt în strînsă legătură cu viața credincioșilor și cu viața Bisericii în actualitate, mărturisesc despre cîmpul larg de preocupări ale Prea Sfinției Sale și despre orizonturile și orientările clare ce le oferă preoților și credincioșilor.

Toate temele, temeinic documentate din Sfînta Scriptură și Sfinții Părinți și din scrieri și studii teologice actuale, poartă pecetea gîndirii vii și stilului literar, limpede și plăcut, al Prea Sfinției Sale. E sufletul unui păstor, legat de turma dreptcredincioasă, de Biserică și de patrie, care vibrează în paginile acestea, și care dă unitate cărții întregi. De aceea cartea se adresează tuturor credincioșilor și se citește cu plăcere și cu folos duhovnicesc.

Volumul „Slujind Ortodoxia” se deschide cu o prezentare a vieții și activității bogate și multilaterale a Prea Sfințitului Valerian al Oradei, redactată de Consiliul Eparhial al Episcopiei Ortodoxe Oradea (p. 3—38). Urmează cinci titluri de probleme mari: Slujind păstoriilor (p. 39—65); Pentru păstrarea dreptei credințe (p. 67—244); Pentru unitatea ortodoxiei românești și pentru unirea tuturor Bisericilor (p. 245—278); În slujba patriei și a vieții celei noi (p. 279—332); În slujba păcii celei drepte (p. 333—367). Fiecare titlu cuprinde mai multe articole — unele chiar studii —, în care se tratează diferite teme în legătură cu titlul respectiv. Astfel, la titlul: Slujind păstoriilor, amintim temele: Ascultarea de Biserică, Datoriile bisericesti și cetățenești ale creștinului, Datoriile protopopilor și ale preoților, Cuvînt de învățătură la sfințirea de biserică etc. La titlul: Pentru păstrarea dreptei credințe, cu 28 de articole, remarcăm temele: Intemeierea Bisericii, Taina creștinătății, Foloasele Bisericii, Ortodoxia, Cultul divin în Ortodoxie, Sfînta Liturghie în Ortodoxie, Cinstirea icoanelor, Măicuța Sîntă, „Emanuîl” sau pentru ce s-a întrupat Fiul lui Dumnezeu, Harurile Betleemului, Fecioara Maria — începătura a mîntuirii noastre, Anul Nou, Taina Botezului, Hristos — învierea și viața (despre Nașterea Domnului și despre învierea Lui sînt mai multe articole), etc. La titlul: Pentru unitatea ortodoxiei românești și pentru unirea tuturor Bisericilor, amintim temele: Duhul Rusalilor, Unitatea Ortodoxiei românești, Înălături cu șovinismul național și religios, Înfrățirea oamenilor și popoarelor, Unitatea creștină ș. a. La titlul: În slujba patriei și a vieții celei noi, enumerăm temele: Ortodoxia, pacea, patria, Creștinismul și viața de obște, Dați Cezarului cele ce sînt ale Cezarului, Statornicia în muncă,

Omul cel nou, Nicolae Bălan — Mitropolitul Ardealului etc. La titlul: În slujba păcii celei drepte, sînt tratate temele: Praznicul împăcării, Învierea și pacea, Testamentul Domnului Păcii, Îndrumați pe cei mulți pe ealea dreptății, Învierea, pacea și sfințenia, Dreptate și iubire, Comorile libertății.

Cititorul va găsi deci, în volumul acesta învățătura despre Biserică, despre Ortodoxie și despre unitatea în dragoste a creștinilor. De asemenea, li se prezintă datoriile față de Biserică, comorile ortodoxiei: cultul, Sf. Liturghie, Sfințele Icoane, Maica Domnului, Bucuriile Nașterii Domnului, Bucuriile Învierii ș. a., și foloasele Bisericii: ea ne apropie de Dumnezeu Tatăl, Fiul și Duhul Sfînt, ne împărtășește Sfințele Taine, ne dă adevărata învățătură de credință, ne pune în legătură cu cei răposați, ne dă pe slujitorul și păstorul sufletească, ne îndeamnă să fim buni cetățeni ai patriei.

„Ortodoxia înseamnă viață trăită cu Hristos și în Hristos, sub conducerea Duhului Sfînt... Ortodoxia este învățătură sprijinită pe Sfînta Scriptură și Sfînta Tradiție, irămîntată de Sfinții Părinți, dospită în cele șapte Soboare Ecumenice a toată lumea și coaptă în cuptorul înfierbîntat al celor opt veacuri creștine de la început”. Ea este Biserica dragostei, smereniei, dreptății, libertății, progresului și păcii. Ea „a fost totdeauna alături de popor. În special aici în Ardeal, Biserica Ortodoxă s-a identificat întru totul cu interesele poporului” (p. 86). Ea a suferit aspirarea străină împreună cu poporul. De aceea credincioșii s-au identificat cu Biserica Ortodoxă. Nici dezbinarea de la 1700, unelită de stăpînitorii habsburgi, n-a reușit să desfacă pe credincioși de legea strămoșească. Astăzi — prin refacerea și consolidarea unității bisericesti — toți credincioșii sînt una în Biserica strămoșilor și în credința dreptmăritoare.

Expunînd și temeinic învățătura de credință a Bisericii noastre, Prea Sfinția Sa îndeamnă pe credincioși: „Iubiți-vă fiecare limba, neamul și credința voastră, dar nu uitați să respectați în același timp limba și credința celorlalți de altă nație și confesiune” (p. 256). De aici promovarea spiritului ecumenic, care izvoarăște din duhul dragostei creștine și „din însăși firea blajină și omenoasă a poporului” român. De aici „buna conviețuire și înfrățire” între credincioșii români ortodocși și cei de alte confesiuni și naționalități. „Nu mai este în Ardeal nici ortodox, nici reformat, nici romano-catolic, nici luteran, ci toți una sîntem întru dragostea lui Hristos și a patriei noastre dragi” — zice Prea Sfinția Sa la instalarea Episcopului reformat al Oradei, Alexandru Buthy.

Ortodoxia este în slujba patriei și a vieții celei noi: În acest sens Prea Sfinția Sa arată temeiurile scripturistice și patristice ale vieții de obște și ale muneii în comun, îndemnînd pe credincioși să contribuie la zidirea vieții obștești din patria noastră (p. 288—297). „Nu poate exista un om cinstit și creștin bun care să nu-și iubească patria — scrie Prea Sfinția Sa. De ea ne leagă toate fibrele sufletului și ale trupului cu cele mai dragi amintiri ale vieții... De patrie sîntem legați prin cei ce au fost mai înainte de noi și prin cei ce vor veni după noi... Patria aceasta în care ne-am născut și trăim” — Republica Socialistă România — „trebuie să ne unească pe toți în aceleași idealuri înalte și sfînte și în aceeași dragoste de muncă, de înfrățire, de pace, de bună propășire și bunăstare pentru toți”. Se cuvine „să ne strîngem rîndurile” în jurul conducătorilor înțelepți, ieșiți din mijlocul poporului, „să ne împlinim fiecare cu tragere de inimă datoria la locul de muncă unde sîntem rînduiți, ajutînd la ridicarea țării noastre și la așezarea ei pe temelii solide ale păcii, înfrățirii și dreptății pentru toți oamenii și popoarele” (p. 284—285). „Fiecare dintre noi cre-

dincioșii — conchide Prea Sfinția Sa — să se poarte și să-și spună așa: Biserică și patrie iubite-vă în pieptul meu ea două surori. Fiecare ai jumătate din inima mea, fiecare ai inima mea întregă”! (p. 183).

Ortodoxia este în slujba păcii — alături de toți oamenii cinstiți din lume. Iisus Hristos este Domnul păcii. El a adus pacea dintre noi și Dumnezeu, pacea lăuntrică, pacea dintre om și om, pacea dintre popoare și a poruncit urmașilor Lui să fie făcători de pace. „Noi, ierarhii, slujitorii și credincioșii Bisericii, nu ne vom înceta ostenețele și luptele, alături de toți iubitorii păcii pentru ca să aducem și noi o contribuție” la așezarea unei păci drepte și durabile (p. 347).

Închei recenzarea cărții, atît de bogată în conținut, cu gîndul de omagiu închinat de Prea Sfințitului Valerian mitropolitului Nicolae Bălan, „acest mare ierarh al Ardealului”. Prea Sfinția Sa îl caracterizează ca „ierarh-teolog”, „care se preocupă de problemele fundamentale pe care le pune Bisericii viața și istoria, ca la aceste probleme să dea răspunsul potrivit cu principiile creștine cerute de împrejurările vieții”. Evidențiază apoi patru „principii de temelie” ale activității mitropolitului Nicolae Bălan: principiul autonomiei Bisericii și colaborării ei cu statul; principiul ecumenic-bisericesc; principiul apostolatului preoțesc și principiul unității cu poporul. Țintele fixate și realizate de el sînt: progresul Bisericii ca ea să țină pas cu vremea, refacerea unității bisericesti din Ardeal — și sprijinirea tuturor năzuințelor înalte ale poporului nostru. Prin tot ce a realizat, mitropolitul Nicolae Bălan este „pildă vie pentru toți cei ce vor veni” (p. 326—330).

Pe calea aceasta a pășit și lucrează și Prea Sfințitul Valerian al Oradei, identificîndu-se cu viața Eparhiei Oradei, cu problemele ortodoxiei ardelenice, cu interesele Bisericii Ortodoxe Române, mărturisind totodată unitatea cu poporul, cu patria socialistă și cu viața cea nouă. Cartea prezentată aici e un document viu al acestei identificări, al slujirii Bisericii, patriei, progresului și păcii.

Arhim. Prof. N. Mladin

ȘTIRI

(Urmare din pag. 2)

diplomatică a Vaticanului e dezaprobat); 3. — Chemarea Bisericii în lume e de a servi, pentru că Biserica „aparține Domnului care e slujitorul tuturor oamenilor”; 4. — „Un ecumenism care nu ia Bisericele în serios nu are viitor... Scopul nostru nu e de a crea o sectă ecumenică, ci de a uni Bisericele...”. Progresul e drept, se face încet, dar trebuie să avem răbdare.

În ce privește sarcinile comune ale Bisericilor în lume, pastorul V. Hooff spune că s-a ajuns la poziții similare „în multe din marile probleme ale timpului nostru”.

*

Grația Sa Arhiepiscopul de Canterbury, dr. M. Ramsey, a declarat în fața Consiliului Britanic al Bisericilor, că în caz de nevoie, guvernul englez trebuie să intervină în Rodezia de Sud cu forța armată ca să se asigure drepturile negrilor, care constituie majoritatea populației. În același sens s-a pronunțat și Comisia pentru afacerile internaționale a Consiliului Creștin din India, care a condamnat regimul rasist al lui Smith.

*

Secretariatul Internațional al Conferinței Creștine pentru Pace a făcut în decembrie 1965 chemare pentru susținerea propunerilor Organizației Unității Africane, care cer înlăturarea regimului rasist și garantarea libertății și drepturilor negrilor din Rodezia.

Rugăciunea „Tatăl nostru” și unitatea creștină

Rugăciunea „Tatăl nostru”, pe care Domnul nostru Iisus Hristos ne-a lăsat-o tuturor adepților Săi ca model de rugăciune, are o adâncă semnificație ecumenică. Această semnificație ecumenică ar trebui scoasă în relief și valorificată mai ales astăzi, când creștinătatea trăiește un moment de intens reviriment ecumenic.

În vremea când Creștinismul năzuiește spre refacerea unității sale pierdute, pe care vrea s-o pună în serviciul marilor interese și năzuințe ale omenirii de azi, se impune punerea în lumină și afirmarea a tot ceea ce îi apropie și unește pe creștini întreolaltă.

Or, unul din elementele unității creștine — care urmează să fie dezvoltată și desăvârșită într-o unitate bisericească — este rugăciunea „Tatăl nostru”. Ea constituie o piesă prețioasă în cadrul tezaurului comun, pe care noi credincioșii creștini l-am moștenit de la Mântuitorul.

Din fericire, creștinătatea a păstrat cu scumpătate această rugăciune în integritatea ei. Ca atare, ea constituie o bază de afirmare ecumenică a întregii creștinătăți.

Rugăciunea „Tatăl nostru” închide în cuprinsul ei câteva elemente de unitate creștină.

Primul dintre aceste elemente este însăși formula de adresare: „Tatăl nostru”. Prin ea mărturisim că toți cei ce rostim această rugăciune sintem fii adoptivi ai aceluiași Părinte ceresc și — ca atare — formăm o mare unitate a tuturor acelor care credem în El, întrucât sintem între noi frați. Astfel, formula „Tatăl nostru” este „parola” de recunoaștere a tuturor acelor care formăm laolaltă întreaga familie a creștinătății. Drept aceea, considerând momentul actual al vieții creștine, n-ar fi cazul ca — ori de câte ori rostim această rugăciune — să ne aducem aminte că sintem obligați moralicește să trecem peste orice punct de vedere și interese confesionale, să uităm că sintem membrii unei „confesiuni” sau „denominațiuni” creștine și să ținem seamă de îndatoririle noastre de credincioși creștini?!

În continuare, prima cerere: „Sfințească-se numele Tău” este o cerere cu sens ecumenic. Numele lui Dumnezeu se sfințește prin faptele săvârșite de credincioșii creștini în conformitate cu voia Lui cea sfântă. Or, voia cea sfântă a lui Dumnezeu este și aceea ca Biserica întemeiată de Fiul Său să fie una. De unde rezultă că sfințirea de către noi a numelui lui Dumnezeu se face prin săvârșirea de fapte care promovează unitatea creștină și bisericească. Mai mult: prin această cerere, ne obligăm în fața lui Dumnezeu să-I aducem prinosul rîvnei noastre de slujire a unității creștine și bisericești.

Cea de-a doua cerere: „Vie împărăția Ta” este o cerere de conținut ce implică ferm unitatea creștină. „Împărăția lui Dumnezeu” este Împărăția dumnezeiescului Har, Biserica Sa. Or, aceasta are ca prim atribut — definit de al doilea Sinod ecumenic de la Constantinopol (381) — unitatea. Biserica lui Hristos este unică și unitară. Deci, când ne rugăm: „Vie împărăția Ta”, ne rugăm și să se realizeze unitatea Bisericii. Dar această unitate nu este numai un dar de la Dumnezeu ci și o chemare. Această chemare se adresează nouă și ne îndatorează să fim făcători ai unității creștine și bisericești. De unde rezultă că contribuția noastră la afirmarea Împărăției lui Dumnezeu cuprinde — ca parte integrantă a ei — rîvna pentru propășirea în unitate a creștinătății.

Cea de-a treia cerere: „Facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pământ” încă are un sens ce stă în legătură cu unitatea creștină. Facerea voii lui Dumnezeu, de către credincioșii creștini aici pe pământ, după pilda îngerilor din ceruri implică și strădania pentru unitatea creștină. Căci voia lui Dumnezeu-Tatăl — exprimată prin Fiul Său în rugăciunea din preajma patimilor

Salvate: „Ca toți să fie una” (In. XVII, 21). Pentru această unitate s-a jertfit pe cruce Mântuitorul, pentru această unitate se aduce Jertfa euharistică, care actualizează Jertfa de pe cruce a lui Iisus Hristos. De aceea, ea nu putea lipsi din cadrul modelului de rugăciune dat nouă de către Mântuitorul.

Abaterea de la împlinirea voii lui Dumnezeu în legătură cu unitatea creștinilor este deosebit de gravă. Sf. Ciprian a sesizat acest lucru când a spus cu drept cuvânt, în a sa „Carte despre unitatea Bisericii”, că nici moartea de martir nu șterge păcatul săvârșirii de dezbinare în cadrul Bisericii.

În rest, cuprinsul rugăciunii „Tatăl nostru” sugerează cel puțin indirect ideea de unitate prin cereri care exprimă necesități comune, care privesc pe toți credincioșii creștini. Or, această comunitate de nevoi materiale și spirituale derivă din unitatea de origine, de esență, de aspirații și de destin a neamului omenesc. De unde rezultă că prin însăși firea lucrurilor credincioșii creștini sint chemați să năzuiască spre unitate. Pentru dezvoltarea acestei unități iurești, credincioșii creștini primesc dumnezeiescul Har, care desăvârșește această unitate. Acest lucru se săvârșește în sinul Bisericii, Trupul tainic al Domnului nostru Iisus Hristos.

Igonomia divină a mântuirii — și în legătură cu aceasta și igonomia dumnezeiescului Har — este astfel rînduită în sinul Bisericii, încît cu cît unitatea dintre creștini și dintre diferitele formațiuni creștine se va afirma în chip mai strîns și mai pozitiv, cu atît și lucrarea mântuirii se va ușura și va putea fi înfăptuită mai sigur. De unde rezultă că avem interes să depunem străduințe pentru refacerea unității bisericești și din acest punct de vedere. Căci lucrînd pentru refacerea unității bisericești, lucrăm implicit pentru ușurarea propriei noastre mântuirii.

Cererea: „Și ne iartă nouă greșalele noastre precum și noi iertăm greșelilor noștri” — încă cuprinde un element ce are legătură evidentă cu refacerea unității creștine. Este știut că în lungul răstimp de când durează dezbinarea dintre creștini, șovinismul confesional, prozelitismul și alte păcate au dus la atitudini intercreștine care au lezat flagrant porunca iubirii creștine. Or, urmele tuturor acestor încălcări nu pot fi înlăturate decît prin *căință* din partea celor care le-au săvârșit și prin *iertare* din partea celor care au îndurat manifestările produse de aceste păcate.

Din cele arătate mai sus, se poate vedea că rugăciunea „Tatăl nostru” constituie o prețioasă platformă de refacere a unității creștine pierdute și de dezvoltare a acestei unități creștine într-o unitate bisericească. Căci ea cuprinde o seamă de elemente care exprimă — direct sau indirect — ideea unității creștine.

După cum o necesitate inexorabilă a vieții creștine cere ca rugăciunea „Tatăl nostru” să fie rostită cu evlavie de către credinciosul creștin în fiecare zi, tot așa îndatorirea credinciosului creștin de a promova refacerea unității creștine pierdute pînă la desăvârșirea acesteia printr-o unitate bisericească, trebuie împlinită zilnic.

În acest sens trebuie preotul păstor de suflete să-și educe pe păstoriții săi. Ca punct de plecare în desfășurarea acestei acțiuni de educare a parohienilor săi în sens ecumenic, preotul poate folosi rugăciunea „Tatăl nostru”, reliefînd elementele ei promovatoare de unitate creștină.

Făcînd acest lucru, preotul va avea satisfacția deosebită că prin zidirea unității creștine promovează solidaritatea tuturor oamenilor și popoarelor în lupta lor pentru așezarea în lume a dreptății sociale și a păcii trainice.

G. Sîrbu

Adunarea Generală a C.A.R. - Sibiu

Joi, 27 ianuarie 1966, a avut loc, la Sibiu, ședința Adunării Generale a Casei de Ajutor Reciproc a Clerului și salariaților bisericești din Arhiepiscopia Ortodoxă Română de Alba Iulia și Sibiu, sub președinția P. C. consilier eparhial Ioan Nicoară, președintele C.A.R.

Din partea membrilor C.A.R., au participat cîte trei delegați: de la Centrul Eparhial, de la Institutul Teologic Universitar și de la cele 15 protopopiate din cuprinsul Arhiepiscopiei Sibiului.

După cîntarea rugăciunii Împărate Ceresc și după apelul nominal, P. C. președinte Ioan Nicoară a arătat, în cuvîntarea de deschidere, că întîlnirile anuale ale delegaților membrilor C.A.R. au avut totdeauna bune rezultate, ceea ce, de bună seamă, se nădăjduiește și pe urma ședinței de azi. A enumerat apoi obiectivele imediate ale Adunării Generale: — Darea de seamă a Comitetului de conducere pe anul 1965, aprobarea bugetului pe anul 1966, schema de funcțiuni și salarizare a funcționarilor C.A.R. etc. Verificările făcute în cursul anului au aflat gestiunea C.A.R. în perfectă ordine, banul public chivernisindu-se cu toată grija. Cererile de împrumut și ajutoarele de boală, dacă au îndeplinit condițiunile regulamentare au fost satisfăcute în timpul cel mai scurt cu putință.

În cuvîntarea de deschidere s-au adus mulțumiri tuturor celor ce au ostenit și ostenesc la bunul mers al C.A.R., precizîndu-se și următoarele: „Sintem bucuroși să ni se facă sugestii și propuneri pentru îmbunătățirea muncii noastre, pentru întărirea continuă a Casei noastre de Ajutor Reciproc, pentru servirea tot mai bună a intereselor fraților noștri preoți... Exprimăm dragostea noastră curată pentru scumpa noastră Patrie, Republica Socialistă România, precum și atașamentul și devotamentul sincer și neșarmurit al preoțimii față de conducătorii înțelepți ai patriei noastre”.

Mulțumiri sincere s-au exprimat, în cuvîntare, Onor. Departament al Cultelor.

P. C. pr. Nicolae David, secretarul C.A.R., a prezentat apoi Darea de seamă despre activitatea pe anul 1965, din care a reieșit că lucrările ei s-au desfășurat în mod deosebit de satisfăcător. Au fost acordate împrumuturi și ajutoare substanțiale, cu observarea prevederilor regulamentare. Comitetul de conducere a lucrat cu multă sîrguință în chip dezinteresat, iar membrii C.A.R. s-au arătat mulțumiți de activitatea ce se desfășoară aci.

La discuții au luat cuvîntul: P. C. Prof. Dr. Spiridon Cîndea, subliniind frumusețea de stil în care a fost redactată Darea de seamă, sprijinul acordat membrilor C.A.R. și chivernisirea cinstită a banilor de către conducerea ei; P. C. pr. Ioan Comșa a mulțumit C.A.R. pentru ajutorul ce i s-a dat la cerere. Tot asemenea și P. C. Prot. Victor Negrea. Iar P. C. Vicar eparhial Traian Belășcu s-a asociat aprecierilor pozitive aduse C.A.R. și conducerii ei.

Au fost prezentate și aprobate apoi: Raportul de venituri și cheltuieli; Bilanțul C.A.R. pe anul 1965; Bugetul C.A.R. pe anul 1966; Raportul despre starea fondurilor speciale și Raportul comisiei de verificare.

D. Călugăr